

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie mei 2019

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion vindt wetsvoorstel ongewenste zeggenschap telecomsector veel te vaag**

Eumedion is het eens met de strekking van het wetsvoorstel inzake ongewenste zeggenschap in Nederlandse telecommunicatiepartijen, maar vindt de uitwerking veel te vaag. Het moet van tevoren klip en klaar zijn op welke telecommunicatiepartijen het wetsvoorstel betrekking heeft en hoe de minister zijn bevoegdheden tot het verbieden of terugdraaien van een overname zal toepassen. Dat is nu niet het geval, waardoor het wetsvoorstel heroverweging behoeft. Dit schrijft Eumedion in haar op 15 mei jl. naar de Tweede Kamer verstuurde brief waarin commentaar wordt gegeven op het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel geeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat de bevoegdheid om overnames in de Nederlandse telecomsector te verbieden of terug te draaien als de nationale veiligheid of de openbaar orde door die overname in gevaar komt. Een investeerder die een Nederlandse telecommunicatiepartij wil overnemen, waardoor deze partij 'relevante invloed' krijgt in de Nederlandse telecomsector, moet dit vooraf melden aan de minister. De definitie van 'telecommunicatiepartij' is echter heel ruim en het begrip 'relevante invloed' is vaag. Daarnaast is het door het gebruik van onduidelijke en vage beoordelingscriteria niet duidelijk hoe de minister zijn verbodsbevoegdheid zal toepassen. Het criterium dat een overname 'kan leiden tot een bedreiging van het publieke belang' blinkt bepaald niet uit in helderheid. Veel van Eumedion's kritiekpunten zijn opgenomen in het op 27 mei jl. uitgebrachte verslag van de Tweede Kamer. In het verslag tonen veel fracties zich kritisch over

de vormgeving, de uitvoerbaarheid en de toegevoegde waarde van het wetsvoorstel. Het gehele Eumedion-commentaar is te downloaden via: <http://bit.ly/2VGsZPd>.

Uit het bestuur

- Tijdens de vergadering van het **Dagelijks bestuur** van 14 mei jl. werd onder meer het conceptjaarverslag besproken, alsmede een voorstel tot herziening van de Eumedion-website. Tevens werd de Eumedion-reactie op het wetsvoorstel ongewenste zeggenschap telecommunicatiesector vastgesteld.

Activiteiten Commissies

- De **Verslaggevings- en auditcommissie** besprak tijdens haar vergadering van 16 mei jl. de eerste versie van het Eumedion position paper over de toekomst van de financiële en niet-financiële verslaggeving. Daarnaast werden de actuele onderwerpen binnen de Raad voor de Jaarverslaggeving en binnen de International Accounting Standards Board besproken.

Komende activiteiten

- **18 juni 2019, Vergadering Algemeen bestuur.** Op de agenda staan o.a. het conceptjaarverslag en de -jaarrekening 2018 en de AVA-evaluatie 2019.
- **18 juni 2019, 13.00 uur, Vergadering van Deelnemers.** Op de agenda staan o.a. de bespreking van het jaarverslag 2018, de goedkeuring van de jaarrekening 2018 de decharge van het Algemeen bestuur voor zijn taken in boekjaar 2018 en de evaluatie van het jaarverslagen- en AVA-seizoen 2019.

Nieuws uit Den Haag

- **Kabinet wil eerste meldingsplicht voor substantiële aandelenbelangen op 2% leggen**

Het kabinet wil aandeelhouders al bij het bereiken van een 2%-aandelenbelang in een Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen verplichten een melding bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) te doen. De al bestaande drempelwaarde van 3% blijft gehandhaafd. Een voorontwerp van een wetsvoorstel hierover heeft minister Hoekstra (Financiën) op 23 mei jl. in consultatie gebracht. Het kabinet wijkt met het voorontwerp af van de afspraak in het regeerakkoord om beursgenoteerde ondernemingen met een jaarmzet van meer dan € 750 miljoen de mogelijkheid te geven om aandeelhouders te vragen een belang van 1% te melden bij de AFM.

Volgens het kabinet levert deze variant te veel nalevingskosten voor aandeelhouders op. Aandeelhouders zouden dan namelijk per onderneming moeten nagaan of er al dan niet een meldplicht van 1% geldt. Een generieke meldplicht geniet bovendien de voorkeur van (vertegenwoordigers van) de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Het kabinet is van mening dat de beoogde verlaging van de eerste meldingsdrempel kan bijdragen aan langetermijnwaardcreatie door beursgenoteerde ondernemingen en meer stabiliteit in het aandeelhoudersbestand. Het idee is dat ondernemingen nu een breder overzicht hebben wie haar grotere aandeelhouders zijn, zodat zij met hen een dialoog kunnen aangaan. Belanghebbenden kunnen tot 4 juli a.s. commentaar leveren op het voorontwerp. Eumedion zal van deze mogelijkheid zeker gebruik maken. Eumedion heeft zich bij de presentatie van het regeerakkoord kritisch uitgelaten over het voornemen.

- **Tweede Kamer verwerpt initiatiefwetsvoorstel over beloning financiële sector**

De coalitiepartijen VVD, CDA, D66 en ChristenUnie, aangevuld met de SGP-fractie, hebben ervoor gezorgd dat het initiatiefwetsvoorstel om de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo) aan te scherpen op 14 mei jl. door een meerderheid van de Tweede

Kamerleden werd verworpen. Het door de oppositiepartijen GroenLinks, PVV, SP, PvdA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en DENK ingediende wetsvoorstel bepaalde dat elke voorgenomen verhoging van de vaste beloning van een bestuurder van een zgn. systeembank vooraf ter instemming aan de Minister van Financiën zou moeten worden voorgelegd. Daarnaast zouden de vaste beloningen van bestuurders van financiële ondernemingen niet meer mede mogen bestaan uit aandelen in de onderneming. De coalitiepartijen en de SGP vinden het onwenselijk dat de minister van Financiën zoveel macht zou krijgen over de beloning van individuele bestuurders van systeembanken. Zij vinden dat de raad van commissarissen (RvC) en de aandeelhoudersvergadering (AVA) daar ten principale over gaan. Het kabinet werkt momenteel wel aan een eigen wetsvoorstel om toch bepaalde elementen van de Wbfo aan te scherpen. Zo wordt onder meer onderzocht of het juridisch mogelijk is om wettelijk te regelen dat een deel van de vaste beloning van bestuurders van systeembanken wordt teruggevorderd in het geval van staatssteun. Verder wil het kabinet bestuurders en medewerkers van alle financiële ondernemingen verplichten de aandelen die zij als beloningselement ontvangen voor ten minste 5 jaar vast te houden. Het is de verwachting dat een voorontwerp van het wetsvoorstel nog voor de zomer in consultatie wordt gebracht.

- **Minister Hoekstra wil installatie van expertgroep over verdieping en verbreding kapitaalmarktunie**

Minister Hoekstra (Financiën) heeft, tezamen met zijn Duitse en Franse ambtgenoot, het initiatief genomen om experts uit de financiële sector te vragen aanbevelingen te doen voor de toekomst van de Europese kapitaalmarktunie. Dit schrijft de minister in een brief van 16 mei jl. aan de Tweede Kamer. Deze onafhankelijke werkgroep moet door middel van consultaties van relevante stakeholders een rapport opstellen met aanbevelingen om de verscheidenheid aan financieringsbronnen voor Europese bedrijven te stimuleren en de Europese kapitaalmarkten verder te integreren. De werkgroep wordt gevraagd om eind september 2019 al een rapport aan te leveren. De ministers kunnen dan tijdig

waardevolle input leveren aan een nieuwe Europese Commissie. De Europese Commissie kan op basis daarvan met voortvarendheid eventuele nieuwe wetgevende voorstellen doen om de Europese kapitaalmarkt verder te verdiepen en te verbreden. De werkgroep moet in dat kader ook aanbevelingen doen om kleinere bedrijven gemakkelijker toegang te geven tot de openbare Europese kapitaalmarkt, zodat deze bedrijven minder afhankelijk worden van leningen van nationale banken. De samenstelling van de werkgroep is nog niet bekend gemaakt.

Nieuws uit Brussel

- **EIOPA en ESMA: verzekeraars en vermogensbeheerders moeten ESG-risico integreren in beleggingsbeleid**
Het is de fiduciaire verantwoordelijkheid van verzekeraars en vermogensbeheerders om milieu-, sociale en governance (ESG) risico's te integreren in hun interne beleggingsbeslissingen en in hun risicobeheersprocessen. Dit stellen de Europese koepels van toezichthouders op verzekeraars (EIOPA) en vermogensbeheerders (ESMA) in hun begin mei gepubliceerde technische adviezen aan de Europese Commissie om de wettelijke regels voor deze groep institutionele beleggers op een aantal punten te verduidelijken. EIOPA en ESMA stellen uitdrukkelijk dat het aangaan van een dialoog met beursgenoteerde ondernemingen een integraal onderdeel van het beleid van verzekeraars en vermogensbeheerders kan zijn om de ESG-risico's te mitigeren. Het staat deze institutionele beleggers ook vrij om in dat kader bepaalde ondernemingen uit de beleggingsportefeuille te weren, om juist in bepaalde ondernemingen meer te beleggen ('positieve screening'), om aan impactbeleggen te doen of om aan de hand van specifieke duurzaamheidsthema's te beleggen. EIOPA en ESMA adviseren de Europese Commissie verder om te regelen dat verzekeraars en vermogensbeheerders voldoende expertise ontwikkelen en capaciteit inzetten om de ESG-risico's goed te integreren in het beleggings- en risicomanagementbeleid. Het is de verwachting dat de Europese Commissie de adviezen van EIOPA en ESMA op korte

termijn gaat omzetten in wettelijke (uitvoerings)regels.

- **Europese Raad stemt in met richtlijnvoorstel om bankiers weer in opties te kunnen belonen**

Bestuurders van beursgenoteerde banken en beleggingsondernemingen mogen in de nabije toekomst weer in opties of in andere op aandelen gebaseerde beloningsvormen worden beloond. De Europese Raad heeft op 14 mei jl. namelijk ingestemd met een al in 2016 gepresenteerd voorstel tot aanpassing van de richtlijn kapitaalvereisten ('CRD IV') waarin de mogelijkheid tot optietoekenning is opgenomen. Onder de huidige CRD IV-regels zijn beursgenoteerde banken en beleggingsondernemingen verplicht om ten minste 50% van de variabele beloningen voor bestuurders uit te keren in de vorm van aandelen. De Europese Commissie vond dit een te knellende bepaling voor beursgenoteerde banken en beleggingsondernemingen. De gewijzigde CRD IV bepaalt verder dat ten minste 40% van de variabele beloning van medewerkers van banken en beleggingsondernemingen pas na een periode van 4 jaar volledig mag worden uitgekeerd. Nu bedraagt deze periode nog 3 jaar. Voor bestuurders en bepaalde hogere managers is de uitstelperiode zelfs opgeschroefd naar 5 jaar. Daarnaast hebben de Europese instituties bepaald dat de beloning van medewerkers van banken en beleggingsondernemingen voortaan 'genderneutraal' moet zijn: een beloningsbeleid dat gebaseerd is op gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke of gelijkwaardige arbeid. Het is de verwachting dat de gewijzigde richtlijn in juni in het Europese Publicatieblad zal worden opgenomen. De meeste van de nieuwe regels zullen vanaf medio 2021 van toepassing worden.

- **ESMA verbiedt handel Europese beleggers in aandelen Europese bedrijven met notering in Londen in het geval van 'harde Brexit'**

Europese institutionele beleggers lopen het risico vanaf 1 november a.s. niet meer te kunnen handelen in aandelen van Europese ondernemingen met een notering aan de Londense effectenbeurs. In het geval het Verenigd Koninkrijk op die datum de

Europese Unie (EU) heeft verlaten zonder een akkoord met de EU over de voorwaarden van deze zgn. Brexit handelt een Europese belegger dan op een niet de Europese Commissie erkende effectenbeurs, hetgeen door de Europese regelgeving is verboden. Dit heeft ESMA op 29 mei jl. bekend gemaakt. Europese beleggers mogen wel blijven handelen in aandelen van alle Britse beursgenoteerde ondernemingen, zoals bijvoorbeeld Royal Dutch Shell en RELX. Maar Europese beleggers in bijvoorbeeld het Nederlandse RHI Magnesita, die aan de beurzen van Wenen en Londen is genoteerd, kunnen bij een 'harde Brexit' alleen nog de aandelen aan de Weense beurs verhandelen. Europese beleggers in het Nederlandse DP Eurasia, die uitsluitend in Londen is genoteerd, lopen het gevaar helemaal niet meer hun aandelen te kunnen verhandelen. De Britse beurstoezichthouder FCA heeft inmiddels gepleit voor een overgangsregime in het geval van een 'no deal Brexit'. De Europese Commissie heeft dit tot nu toe geweigerd.

Ondernemingsnieuws

- **Unilever wil certificering afschaffen**
Unilever is voornemens de certificering van haar aandelen af te schaffen. De producent van voedsel, huishoudelijke producten en persoonlijke verzorgingsproducten maakte dit op 1 mei jl. bekend. Het besluit volgt op de inkoop en vervolgens het intrekken, begin dit jaar, van de financieringspreferente aandelen. Unilever was in het verleden overgegaan op het certificeren van een groot deel van haar gewone aandelen om de dominante invloed van de houders van de financieringspreferente aandelen op de besluitvorming in de AVA te mitigeren. Nu deze preferente aandelen niet meer uitstaan, is er geen reden meer om aan de certificering van de aandelen vast te houden. De Stichting Administratiekantoor (STAK) Unilever heeft inmiddels voor 26 juni a.s. een certificaathoudersvergadering bijeengeroepen om het voorstel tot decertificering goed te keuren en om de STAK op te heffen. De kapitaalverschaffers van Unilever kunnen daarna 'vrijelijk' besluiten over alle zaken die op de AVA-agenda staan. De STAK van Unilever stemde namelijk altijd op die aandelen waarvoor certificaathouders geen

stemvolmacht hadden gevraagd en had daardoor in de praktijk veel invloed op de AVA-besluitvorming. Zo representeerde de STAK tijdens de op 1 mei jl. gehouden AVA nog bijna 35% van het ter AVA aanwezige of vertegenwoordigde aandelenkapitaal.

- **Aandeelhouders IMCD willen voorkeursrecht behouden bij emissie van nieuwe aandelen**

De op 8 mei jl. gehouden AVA van IMCD heeft het voorstel tot beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht bij de emissie van nieuwe aandelen verworpen. 53,2% van de ter AVA uitgebrachte stemmen was tegen dit voorstel. Het bestuur werd wel met een stemmeerderheid van bijna 64% gemachtigd om in de komende 18 maanden tot 10% nieuwe aandelen voor algemene doeleinden uit te geven en om dit aantal met nog eens 10% te verhogen wanneer dit nodig is ter financiering van een fusie, acquisitie of een strategische samenwerking. Als het bestuur van het chemiebedrijf gebruik wil maken van deze machtigingen moet het de bestaande aandeelhouders dus in de gelegenheid stellen om hun relatieve aandelenbelang op peil te houden. Het komt in de praktijk overigens steeds vaker voor dat aandeelhouders niet akkoord gaan met voorstellen om besturen te machtigen tot 20% nieuwe aandelen uit te geven zonder dat bestaande aandeelhouders hierop het voorkeursrecht kunnen uitoefenen. De AVA's van Vastned Retail en BinckBank gingen die van IMCD dit jaar al voor (zie Nieuwsbrief van april 2019).

- **Veel aandeelhoudersprotest tegen ontbreken vrouwelijke bestuurders en commissarissen bij Flow Traders**

Steeds meer aandeelhouders gaan niet meer akkoord met de herbenoeming van een mannelijke commissaris als de onderneming nog geen enkele vrouwelijke bestuurder of commissaris heeft. Flow Traders ondervond dit tijdens de op 8 mei jl. gehouden AVA aan den lijve. Meer dan 20% van het ter AVA aanwezige of vertegenwoordigde aandelenkapitaal keerde zich namelijk tegen de herbenoeming van Roger Hodenius als commissaris van deze AMX-onderneming. Deze aandeelhouders verweten met name deze commissaris het gebrek aan genderdiversiteit, omdat hij ook lid is van de remuneratie- en

benoemingscommissie van de RvC. Het percentage tegenstemmen werd nog enigszins gedrukt door het feit dat een aantal bestuurders en commissarissen zelf relatief omvangrijke aandelenpakketten in Flow Traders hebben. Als voor deze 'verbonden partijen' wordt gezuiverd, bedroeg het aantal tegenstemmers maar liefst 35,7%.

- **Intertrust trekt beloningsvoorstellen 2 dagen voor AVA in**

Intertrust heeft twee dagen voor de op 16 mei jl. gehouden AVA haar voorstellen tot wijziging van het beloningsbeleid van het bestuur en van de langetermijnbonus ingetrokken. Volgens het trustbedrijf bestond er over de voorstellen onder belanghebbenden verschil van mening. Intertrust had voorgesteld om de prestatieperiode van de langetermijnbonus te verkorten van 3 naar 1 jaar en om de maximale hoogte van deze bonus te verhogen van 150% naar 200% van het vaste salaris van de bestuurder. De langetermijnbonus, die in aandelen zou worden uitgekeerd, zou wel pas in drie gelijke tranches, verspreid over een periode van drie jaar, beschikbaar komen. Als prestatie maatstaven zouden de winstmarge en de omzetgroei worden gebruikt in plaats van (alleen) winst per aandeel in de huidige systematiek voor de langetermijnbonus. Intertrust gaf aanvankelijk zeer summiere informatie over de beweegredenen van en de uitwerking van de voorstellen. Na opmerkingen van aandeelhouders hierover werd de informatieverschaffing uitgebreid. Zo zouden de voorstellen bijdragen aan een "sterkere prestatiecultuur" binnen de onderneming en beter aansluiten bij andere bonussystemen in de financiële sector. Deze extra informatieverschaffing kon een groot aantal aandeelhouders echter niet overtuigen. Zo werd bijvoorbeeld niet duidelijk gemaakt waarom de prestatieperiode van de langetermijnbonus even lang zou moeten zijn als voor de kortetermijnbonus. Intertrust is voornemens de dialoog met de belangrijkste stakeholders te zoeken om zo een breder draagvlak te creëren voor eventuele nieuwe beloningsvoorstellen.

- **WFD Unibail-Rodamco haalt voorstel tot aanpassing van statuten van AVA-agenda**

WFD Unibail-Rodamco heeft op 24 mei jl. haar voorstel tot wijziging van de statuten onder druk van aandeelhouders van de agenda van de op 11 juni a.s. te houden AVA gehaald. Het vastgoedfonds had voorgesteld om gebruik te maken van de mogelijkheid in het wetsvoorstel ter implementatie van de herziene richtlijn aandeelhoudersrechten om het AVA-stemvereiste voor het vaststellen van het bezoldigingsbeleid op een gewone meerderheid te houden. Het wetsvoorstel verhoogt het AVA-stemvereiste in beginsel naar 75%, maar geeft ondernemingen de mogelijkheid om in de statuten een lagere stemmeerderheid op te nemen. Onder het mom van een "technische verduidelijking" stelde WFD Unibail-Rodamco de AVA aanvankelijk voor om te kiezen voor die wettelijke afwijkmogelijkheid. Aandeelhouders gaven voor de AVA aan dat de onderneming tekortschoot in de redengeving hiervoor. Zij wezen er op dat juist vanwege het feit dat de besluitvorming in de AVA wordt gedomineerd door de 40%-aandeelhouder Unibail-Rodamco SE er alle reden is om vast te houden aan het wettelijk uitgangspunt van een 75% stemmeerderheid. WFD Unibail-Rodamco zal binnenkort met haar aandeelhouders de dialoog aangaan om de rationale van het voorstel uit te leggen en om de potentiële impact van het voorstel op de aandeelhoudersrechten te bespreken.

- **Opsteller jaarrekening DGB Group werkt ook voor controlerend accountant Accon avm**

DGB Group heeft voor het opstellen van haar jaarrekening 2018 gebruik gemaakt van een verslaggevingsdeskundige die in 2018 ook diensten heeft verleend aan de controlerend accountant van deze onderneming, Accon Avm. Dit heeft zich niet alleen in 2018 voorgedaan, maar ook in 2017. Het bestuur van DGB Group heeft desalniettemin ingestemd met de conclusie van Accon avm dat de objectiviteit, de integriteit, de onpartijdigheid en de professioneel kritische instelling van de controlerend accountant niet in het geding zijn geweest en hij derhalve de wettelijke controleopdracht kon blijven uitvoeren. Dit

blijkt uit de op 8 mei jl. gepubliceerde jaarrekening van de IT-dienstverlener aan agrarische bedrijven. De Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten staat niet toe dat een controleopdracht wordt uitgevoerd als een persoon verbonden aan een accountantseenheid een nevenfunctie heeft bij de verantwoordelijke entiteit waaruit hij invloed van betekenis kan uitoefenen op het assurance-object. Accon avm acht zich toch onafhankelijk van DGB Group, omdat de persoon in kwestie slechts beperkte werkzaamheden heeft verricht voor het vaktechnisch bureau voor één andere cliënt van Accon avm en hij niet betrokken is geweest bij de controle van de jaarrekening van DGB Group. Accon avm-accountant Johan Visch heeft op 8 mei jl. een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van DGB Group afgegeven.

- **Euronext plaatst Esperite en Lavide Holding op 'strafbankje'**

Euronext Amsterdam heeft op 20 mei jl. de aandelen van Esperite en Lavide Holding overgebracht naar de rubriek 'Aandelen met een noteringsmaatregel' ('strafbankje'). Dit hebben Esperite en Lavide Holding op 19 mei jl. respectievelijk 17 mei jl. bekend gemaakt. De beursorganisatie nam de noteringsmaatregel omdat beide ondernemingen nog geen jaarrekening met een controleverklaring hebben gepubliceerd. Beursgenoteerde ondernemingen zijn wettelijk verplicht om uiterlijk vier maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening met een controleverklaring te publiceren. Lavide Holding heeft tot nog toe geen enkel accountantskantoor bereid gevonden om de jaarrekening over boekjaar 2018 te controleren. Het is de bedoeling dat Lavide Holding binnenkort de kinderopvangactiviteiten verkoopt om vervolgens de 'hospitality-activiteiten' (zoals een hotel, partyboot en de Belgische voetbalclub Patro Eisden) van bestuursvoorzitter Salar Azimi in te brengen. De onderneming hoopt dan ook weer een accountantskantoor bereid te hebben gevonden om de jaarrekening te controleren. Esperite kon naar eigen zeggen nog geen jaarrekening 2018 overleggen, omdat zij in het proces zat om haar dochtermaatschappij Cryo-Save te verkopen aan een Poolse bank. Deze transactie is op

29 mei jl. afgeketst. Accon avm is de accountant van Esperite. Plaatsing van de aandelen van een bedrijf op het 'strafbankje' moet worden gezien als een signaal aan de markt dat er mogelijk iets aan de hand is bij het bedrijf. Beleggers kunnen nog wel gewoon in de aandelen blijven handelen.

- **SEC dwingt Mylan tot agenderen aandeelhoudersvoorstel over ruimer toepassingsbereik claw back-regels**

De Amerikaanse beurstoezichthouder SEC heeft het in Nederland gevestigde Mylan gedwongen tot het agenderen van een aandeelhoudersvoorstel, ook al representeert de agenderende aandeelhouder niet het in de Mylan-statuten en in de Nederlandse wet opgenomen minimumkapitaalbelang van 3%. Omdat Mylan – kort gezegd – substantiële Amerikaanse karakteristieken heeft, prevaleren de Amerikaanse agenderingsregels boven de Nederlandse regels. Dit blijkt uit de op 24 mei jl. gepubliceerde, definitieve agenda van de op 21 juni a.s. te houden AVA van Mylan en de correspondentie die tussen de SEC, Mylan en de agenderende aandeelhouder is gewisseld. Mylan-aandeelhouder UAW Retiree Medical Benefits Trust (houder van 0,016% van het Mylan-aandelenkapitaal) wil dat het (one-tier) bestuur van de farmaceut de bevoegdheid krijgt om de aan een uitvoerende bestuurder toegekende bonus terug te vorderen als deze een materiële overtreding van de wet of van het interne Mylan-beleid heeft begaan die heeft geresulteerd in een aanzienlijke financiële of reputatieschade. Momenteel kan het Mylan-bestuur de 'claw back'-regeling alleen invoeren als achteraf blijkt dat een bonus is toegekend op basis van onjuiste informatie over de behaalde prestatiedoelstellingen. Mylan had in de op 10 mei jl. gepubliceerde conceptagenda nog aangegeven het voorstel niet ter adviserende stemming aan de AVA te kunnen voorleggen, zoals wel was verzocht door UAW. Mylan voerde aan dat het 'claw back'-beleid onderdeel is van het beloningsbeleid. De statuten van Mylan bepalen dat de AVA het beloningsbeleid alleen kan wijzigingen op voorstel van het Mylan-bestuur. Aandeelhouders zouden daarom niet het initiatief kunnen nemen tot het wijzigen van het 'claw back'-beleid en zouden, volgens Mylan, dan ook geen

bindende of niet-bindende stemming kunnen afdwingen. Wellicht onder druk van de SEC-uitspraak dat de onderneming “niet voldoende heeft aangetoond dat het voorstel niet geschikt is voor behandeling door aandeelhouders”, laat de onderneming het in de definitieve versie van de AVA-agenda toch toe dat aandeelhouders voorafgaand aan de AVA een adviserende stem kunnen uitbrengen. De uitslag van dit ‘stemadvies’ wordt dan betrokken bij de discussie op de fysieke AVA. De fysieke AVA zal niet over het voorstel stemmen, omdat dit in strijd zou zijn met het Nederlandse recht.

- **Fastned geeft haar certificaathouders ook na Euronext-notering geen stemrecht**

Fastned gaat haar zeggenschapsstructuur niet aanpassen op het moment dat haar certificaten van aandelen per 14 juni a.s. niet alleen aan de alternatieve beurs Nxchange worden verhandeld, maar ook aan de effectenbeurs van Euronext Amsterdam. De houders van de certificaten krijgen niet de mogelijkheid om zelf te stemmen op de AVA van Fastned. Dit schrijft de uitbater van snellaadstations in zijn op 21 mei jl. uitgebrachte prospectus. Alleen de Fastned Administratie Stichting (FAST), waar alle Fastned-aandelen zijn ondergebracht, heeft de mogelijkheid om te stemmen in de AVA. Hoewel beursgenoteerd, blijft Fastned een besloten vennootschap. Haar administratiekantoor (AK) hoeft dan niet te voldoen aan het wettelijke beginsel dat in ‘normale omstandigheden’ het AK stemvolmachten verleent aan certificaathouders die zelf ter AVA willen stemmen. Een dergelijke verplichting geldt alleen voor AK’s van beursgenoteerde naamloze vennootschappen. Fastned heeft bij de beursgang in 2014 welbewust voor deze structuur gekozen om zich er zo van te verzekeren dat beleggers zich committeren aan de missie van Fastned: “vrijheid geven aan de elektrische rijder en de versnelling van de overgang naar duurzaam transport”. Volgens de onderneming beschermt de structuur van stemrechtloze certificaten de beleggers tegen strategische wijzigingen die mogelijk worden geïnitieerd door bepaalde certificaathouders. Bovendien worden externe beleggers zo niet geconfronteerd met de dominantie van de twee oprichters

Bart Lubbers en Michiel Langezaal die tezamen 80% van de certificaten houden. Externe beleggers kunnen steunen op het onafhankelijke bestuur van FAST, dat via de statutaire doelstelling gebonden is aan de missie van Fastned. Certificaathouders hebben wel de mogelijkheid om de bestuurders van FAST te benoemen. Zij hebben ook de mogelijkheid om de AVA te bezoeken en om daar het woord te voeren.

- **Verzelfstandigde Naspers-dochter gaat naar Amsterdamse beurs en gaat dual-class aandelen uitgeven**

Het Zuid-Afrikaanse mediaconglomeraat Naspers gaat op 17 juli a.s. zijn internationale divisie met internetactiviteiten naar de beurzen van Amsterdam (hoofdnotering) en Johannesburg brengen. Naspers zal voorlopig nog een meerderheidsbelang (73%) in het nieuwe Nederlandse bedrijf aanhouden. Als dit aandelenbelang in de toekomst echter tot onder de 50% zakt, zal het automatisch twee soorten aandelen met verschillend stemrecht uitgeven. De aandelen die Naspers dan nog houdt zal 1000 keer zoveel stemrecht hebben als de vrij verhandelbare aandelen van het nieuwe Nederlandse techbedrijf. Op die manier is verzekerd dat de twee onderling samenwerkende grootaandeelhouders van Naspers (Nasbel (33,1%) en Keerom (20,8%)) controle blijven houden over de nieuwe Nederlandse beursgenoteerde onderneming. Dit heeft Naspers op 29 mei jl. bekend gemaakt. De nu nog naamloze Naspers-dochter zal na Yandex en Altice Europe de derde Nederlandse beursgenoteerde onderneming zijn die – op termijn – aandelen met verschillend stemrecht uitgeeft. Het stemrechtverschil op de aandelen van de Naspers-dochter (1000:1) is echter veel groter dan die van Yandex (10:1) en Altice Europe (25:1). Volgens Naspers zal de voor haar dochter gekozen zeggenschapsstructuur bijdragen aan de (zelfstandige) lange termijn groei en waarde voor de aandeelhouders, zoals ook is gebeurd bij haar moeder. Naspers kiest voor een beursgang van haar dochter (waarvan de activa meer dan € 100 miljard waard zijn) om de onderwaardering van het conglomeraat te doen wegnemen.

Overige interessante zaken

- **Raad voor de Jaarverslaggeving wil meer informatie over diversiteitsbeleid in jaarverslag**

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) wil dat beursgenoteerde ondernemingen meer gaan rapporteren over hun diversiteitsbeleid. De RJ stelt daarom voor om in de richtlijnen voor de jaarverslaggeving te verwijzen naar de door de Europese Commissie gepubliceerde richtsnoeren voor de inhoud van het diversiteitsbeleid en naar de best practice bepalingen uit de Nederlandse corporate governance code die betrekking hebben op het diversiteitsbeleid. De RJ heeft daartoe op 8 mei jl. een zogenoemde uiting gepubliceerd. In de uiting wordt wel benadrukt dat de Europese richtsnoeren niet bindend zijn en geen verplichtingen scheppen. Wel wordt, op grond van de Nederlandse corporate governance code, aanbevolen om concrete doelstellingen op te stellen ten aanzien verschillende aspecten van diversiteit, zoals nationaliteit, leeftijd, geslacht en achtergrond inzake opleiding en beroepservaring. Als de onderneming nog afwijkt van de doelstellingen, dan zal de onderneming moeten toelichten wat de stand van zaken is, welke maatregelen worden genomen om de nagestreefde situatie wel te bereiken en op welke termijn. Belanghebbenden kunnen nog tot 14 juni a.s. commentaar leveren op de RJ-uiting.

- **AFM biedt accountantskantoren praktische handvatten voor een kwaliteitsgerichte cultuur**

Voorbeeldgedrag van leidinggevendenden, tijd voor reflectie en portfoliomanagement zijn drie belangrijke factoren die bijdragen aan de kwaliteit van accountantscontroles. Dit blijkt uit op 9 mei jl. gepubliceerd onderzoek van de AFM onder meer dan 1000 medewerkers, managers en partners van de vier grootste accountantskantoren (Deloitte, EY, KPMG en PwC). Deze personen zijn gevraagd op welke wijze houding, gedrag en cultuur bijdragen aan de kwaliteitsgerichtheid van de controleteams. Uit het onderzoek blijkt dat de accountants ervaren dat de Big 4-accountantskantoren veel aandacht hebben voor de kwaliteitsgerichtheid in de organisatie. Zij ervaren dat de kantoren verschillende

initiatieven hebben ondernomen om kwaliteitsgerichtheid in houding, gedrag en cultuur te bevorderen. De respondenten geven aan dat deze inspanningen positieve gevolgen hebben voor het belang dat zij aan kwaliteit hechten. Naar aanleiding van de positieve resultaten roept de AFM de sector op om door te gaan op de ingeslagen weg met de inzet op verandering van houding, gedrag en cultuur, en daarbij de uitkomsten van het onderzoek te benutten. De AFM ziet kwaliteitsgerichtheid van controleteamleden als een belangrijke voorwaarde voor kwaliteitsverbetering, maar stelt tegelijkertijd dat het geen garantie is voor de kwaliteit van de wettelijke controles zelf.

- **Duitsland en België publiceren herziene versie van corporate governance code**

Duitsland en België hebben een nieuwe corporate governance code. De Duitse Corporate Governance Commissie publiceerde op 22 mei jl. de definitieve herziene versie. Die bepaalt dat de maximale benoemingsperiode van Duitse bestuurders drie jaar is in plaats van de huidige vijf jaar. In tegenstelling tot de eind vorig jaar gepubliceerde conceptversie wordt de benoemingstermijn van een commissaris niet aangepast; deze blijft vijf jaar. Wel wordt het aantal commissariaten begrensd. Duitsland neemt hier de 'Nederlandse' bepaling over dat een persoon niet meer dan vijf commissariaten bij beursgenoteerde ondernemingen mag bekleden, waarbij het voorzitterschap dubbel telt. Een bestuurder mag slechts twee commissariaten hebben en mag niet de functie van president-commissaris bekleden. Ook de 'Nederlandse' regel dat een overnamebod wordt besproken in een AVA, is in de herziene Duitse code opgenomen. De Duitse beursgenoteerde ondernemingen worden verder geacht duurzaamheidsmaatstaven in de bonussystemen op te nemen en te regelen dat de langetermijnbonussystemen een belangrijkere component in de variabele beloning zijn dan de jaarbonus. De herziene Duitse corporate governance code zal tegelijkertijd met de Duitse implementatiewet betreffende de herziene EU-richtlijn aandeelhoudersrechten in werking treden: 10 juni a.s. De Belgische Commissie Corporate Governance publiceerde op 9 mei

jl. voor het eerst in tien jaar een nieuwe versie van de Belgische corporate governance code. Net als in de Nederlandse code staat duurzame waardecreatie nu centraal in de Belgische code. De code legt expliciet de nadruk op het belang van langetermijndenken, verantwoord gedrag en permanente aandacht voor de belangen van alle stakeholders. Verder wordt van de uitvoerende bestuurders voortaan verwacht dat zij gedurende hun benoemingstermijn een minimaal aantal aandelen aanhouden. In tegenstelling tot de Nederlandse code verplicht de nieuwe Belgische code de ondernemingen aan hun niet-uitvoerende bestuurders of commissarissen een deel van hun beloning in de vorm van aandelen uit te keren. Deze aandelen moeten ten minste 3 jaar worden aangehouden en tot ten minste 1 jaar nadat de desbetreffende persoon als niet-uitvoerende bestuurder of als commissaris aftreedt. De nieuwe Belgische code treedt op 1 januari 2020 in werking.